ਰਾਜ ਨਕਸ਼ਾ

ਪੰਜਾਬ ਪੰਜਾਬ PUNJAB

ਪੈਮਾਨਾ 1:500,000

ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਭਾਰਤੀ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿਭਾਗ SURVEY OF INDIA

ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਕਰਣ 2025

ਮੂਲ: ਰੂ 135/–

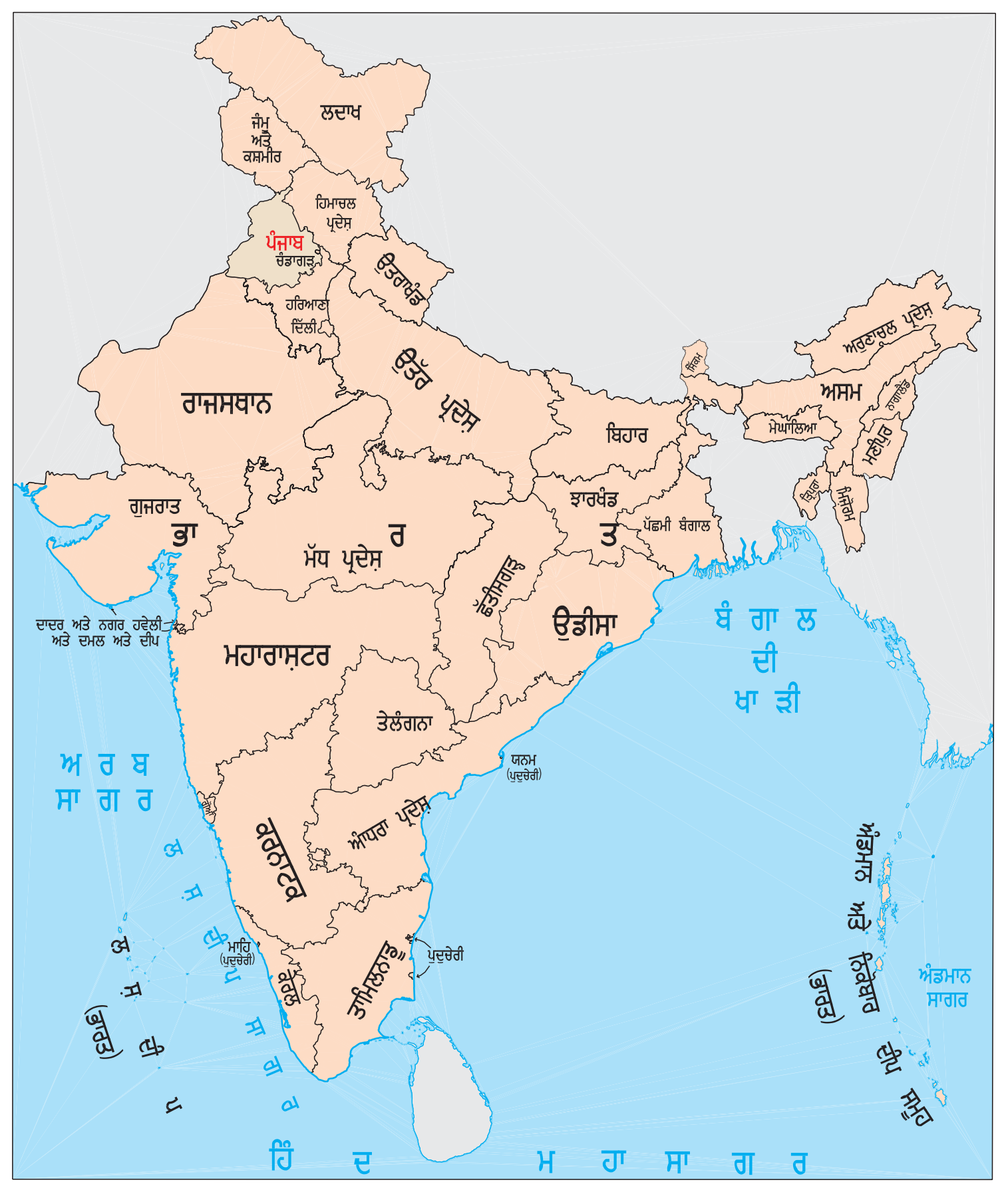
ਲਦਾਖ
ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ
ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
ਪੰਜਾਬ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
ਉੱਤਰਾਖੰਡ
ਹਰਿਆਣਾ
ਦਿੱਲੀ
ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
ਸਿੱਕਮ
ਅਸਮ
ਰਾਜਸਥਾਨ
ਬਿਹਾਰ
ਮੇਘਾਲਿਆ
ਗੁਜਰਾਤ
ਭਾ
ਰ
ਤ
ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
ਝਾਰਖੰਡ
ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ
ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ
ਓਡੀਸ਼ਾ
ਦਾਦਰ ਅਤੇ ਨਗਰ ਹਵੇਲੀ ਅਤੇ ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਉ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ
ਤੇਲੰਗਾਨਾ
ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖਾੜੀ
ਅਰਬ ਸਾਗਰ
ਗੋਆ
ਕਰਨਾਟਕ
ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
ਯਨਮ (ਪੁਡੂਚੇਰੀ)
ਮਾਹਿ (ਪੁਡੂਚੇਰੀ)
ਪੁਡੂਚੇਰੀ
ਤਮਿਲਨਾਡੂ
ਕੇਰਲ
ਲਕਸ਼ਦੀਪ (ਭਾਰਤ)
ਅੰਡਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੀਪ ਸਮੂਹ (ਭਾਰਤ)
ਅੰਡਮਾਨ ਸਾਗਰ
ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ

ਪੰਜਾਬ–ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਨਾਜ–ਭੰਡਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਉੱਤਰ–ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਦੇ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ । ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 23 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਰਾਜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰਫਲ 50,362 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਯੂਨਾਨੀ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਲੇ–ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੈਂਟਾਪੋਟਾਮੀਆ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪੰਜ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਡੈਲਟਾ ਹੈ । ਇਹ ਪੰਜ ਨਦੀਆਂ ਸਤਲੁਜ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਯੂਨਾਨੀ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਲੇ–ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੈਂਟਾਪੋਟਾਮੀਆ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪੰਜ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਡੈਲਟਾ ਹੈ । ਇਹ ਪੰਜ ਨਦੀਆਂ ਸਤਲੁਜ, ਰਾਵੀ, ਝੇਲਮ, ਬਿਆਸ ਅਤੇ ਚਨਾਬ ਹਨ । ਪਾਰਸੀਆਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥ, ਅਵੇਸਤਾ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ–ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹਫ਼ਤ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਪਤ–ਸਿੰਧੂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੰਚਨਦ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਸਾਰੇ ਹਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ । ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਨਾਮ ਮੁਗਲ ਸਮਰਾਟ ਅਕਬਰ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ । ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨਾਨੀਆਂ, ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆਈਆਂ, ਅਫਗਾਨਾਂ ਅਤੇ ਈਰਾਨੀਆਂ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਉਪ–ਮਹਾਂਦੀਪ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

ਪੰਦਰਵੀਂ ਅਤੇ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਲਿਆ । ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਕਾਰਨ ਇੱਥੇ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਗਤੀ ਮਿਲੀ । ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾ ਨੇ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਬੁਰਾਇਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਸੀ । ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਇੱਕਜੁੱਟ ਕੀਤਾ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ–ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ । 1849 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਰਾਜ ਅਧੀਨਆ ਗਿਆ ।

ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਤ ਦਾ 16 ਵਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਆਬਾਦੀ 3.2 ਮਿਲੀਅਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 57.7 ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤ ਸਿੱਖ ਅਤੇ 38.5 ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ 1.9 ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਨ । ਅੰਦਾਜ਼ਨ 86 ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ 09 ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਹਨ । ਪਰ ਹਿੰਦੀ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਆਬਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ । ਪੰਜਾਬੀ ਵਰਗੀਆਂ ਕੁਝ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬੋਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿੱਚ ਡੋਗਰੀ ਅਤੇ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿੱਚ ਬਾਗੜੀ । ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਦੀਆਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ, ਵੱਖਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਰੂਪਨਗਰ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਅੰਨਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਇੱਕ ਵਿਕਸਤ ਸੂਬਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥਵਿਵਥਾ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2025–26 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੀਡੀਪੀ 8.91 ਲੱਖ ਕਰੋੜ (ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ 2,27,950) ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਾਜ਼ੋ–ਸਾਮਾਨ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸਮਾਨ, ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਉਪਕਰਣ, ਸਾਈਕਲ, ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਨਿਰਮਾਣ ਇਥੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦਯੋਗ ਹਨ । ਫਤਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਸਟੀਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ।

ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਤਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ । ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ । 2023–24 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਨਾਜ ਵਿੱਚ 325.4 ਲੱਖ ਟਨ ਅਨਾਜ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ 177.4 ਲੱਖ ਟਨ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ 146.8 ਲੱਖ ਟਨ ਸੀ । ਦੁੱਧ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ 140 ਲੱਖ ਟਨ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ 5.85% ਹੈ ।

ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪੰਜਾਬ ਆਪਣੇ ਰਵਾਇਤੀ ਊਰਜਾਵਾਨ ਲੋਕ ਨਾਚਾਂ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗੜਾ (ਮਰਦਾਂ ਲਈ) ਅਤੇ ਗਿੱਧਾ (ਔਰਤਾਂ ਲਈ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਢੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਝੂਮਰ, ਲੁੱਡੀ, ਸੰਮੀ ਅਤੇ ਕਿੱਕਲੀ ਹੋਰ ਰਵਾਇਤੀ ਲੋਕ ਨਾਚ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਲੋਹੜੀ, ਵਿਸਾਖੀ ਅਤੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਵਰਗੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਸੋਂ ਦਾ ਸਾਗ, ਮੱਕੀ ਦੀ ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਲੱਸੀ ਵਰਗੇ ਸੁਆਦੀ ਭੋਜਨ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਸਿਨੇਮਾ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਨ, ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ ।

ਆਪਣੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਰਾਸਤ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ, ਉਪਜਾਊ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਅਜੇ ਵੀ ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਸੁਮੇਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਾਕਤ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਮੀਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵੀ ਹੈ ।

ਨਿਰਦੇਸ਼

ਹਾਉਸ ਦੀ ਹਾਵੇਧੀ	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
ਵਿਖਾ ਕੁਸਖਸ ਦਾ ਚਾਕ	ਮੋਗਾ
ਉਪ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ (ਤਹਿਸੀਲ) ਮੁੱਖਿਆਲਿਆ ਦਾ ਚਾਕ	ਜ਼ੀਰਾ
ਡਓਸ ਚਘਹ	ਮਲੌਧ
ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ: ਰਾਜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਉਪ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ (ਤਹਿਸੀਲ), ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰ	◎ ⊙ ○ ○
ਕਿਲ੍ਹਾ, ਮੰਦਰ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ	
ਅਵਸ਼ੇਸ਼, ਜੰਗ ਦਾ ਮੈਦਾਨ	
ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ: ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਹੋਰ	
ਰੇਲਵੇ: (ਵੱਡੀ ਲਾਈਨ) ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਡਬਲ ਲਾਈਨ, ਸਿੰਗਲ ਲਾਈਨ, ਹੋਰ	ਮੁਹਰੋਵਾਲ
ਸੜਕਾਂ: ਉੱਤਰੀ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਡੋਰ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਨੰ. ਸਮੇਤ	ਉ ਦ 44 ਰਾ ਰਾ 5
ਸੜਕਾਂ: ਖੇਤਰੀ ਹਾਈਵੇਅ, ਹੋਰ, ਪੈਦਲ ਮਾਰਗ	ਪ੍ਰਾ ਰਾ 26
ਨਦੀ, ਧਾਰਾ, ਜਲ ਸਰੋਤ	
ਨਹਿਰ: ਦੋਹਰੀ ਲਾਈਨ, ਮੁੱਖ, ਸ਼ਾਖਾ	
ਸੀਮਾਵਾਂ: ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਰਾਜ	
ਸੀਮਾਵਾਂ: ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਉਪ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ (ਤਹਿਸੀਲ)	

ਐਸ ਏ ਐਸ ਨਗਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਹੈ ।
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੀਮਾਵਾਂ, ਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨ ਦੇ ਮਿਤੀ 2024 ਤੱਕ ਅੱਪਡੇਟ ਹਨ ।
ਇਸ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ ।
ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹਨ ।
ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਨਕਸ਼ੇ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ ।
ਉਪ-ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ (ਤਹਿਸੀਲ) ਦਾ ਨਾਮ ਬਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ (ਮੋਹਾਲੀ) ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-। ਅਤੇ ॥, ਜਲੰਧਰ-। ਅਤੇ ॥ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੂਰਬ ਅਤੇ ਪਛਮ ਉਪ-ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ (ਤਹਿਸੀਲਾਂ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ: ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਲੰਧਰ, ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ।

ਪੈਮਾਨਾ 1:500,000
1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ = 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
ਕਿਲੋਮੀਟਰ 10 0 10 20 30 ਕਿਲੋਮੀਟਰ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਸ਼ਨ : ਲੈਂਬਰਟ ਸਮਾਨ ਕੋਨਿਕ
ਆਧਾਰ : ਡਬਲਯੂ ਜੀ ਐਸ 84

ਇਸ ਨਕਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ।
ਨਿਦੇਸ਼ਕ
ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਭੂ-ਸਥਾਨਕ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ
ਭਾਰਤੀ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿਭਾਗ, ਸਰਵੇਖਣ ਪਰਿਸਰ
ਦੱਖਣ ਮਾਰਗ ਸੈਕਟਰ 32 ਏ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪਿਨ – 160030
ਈ-ਮੇਲ ਆਈ ਡੀ phc.gdc.soi@gov.in
website – www.surveyofindia.gov.in

ਦੁਰਗਿਆਨਾ ਮੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਵਾਰ ਆਬਾਦੀ (2011 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਦੇ ਅੰਕੜੇ)

* ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 2011 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ ।

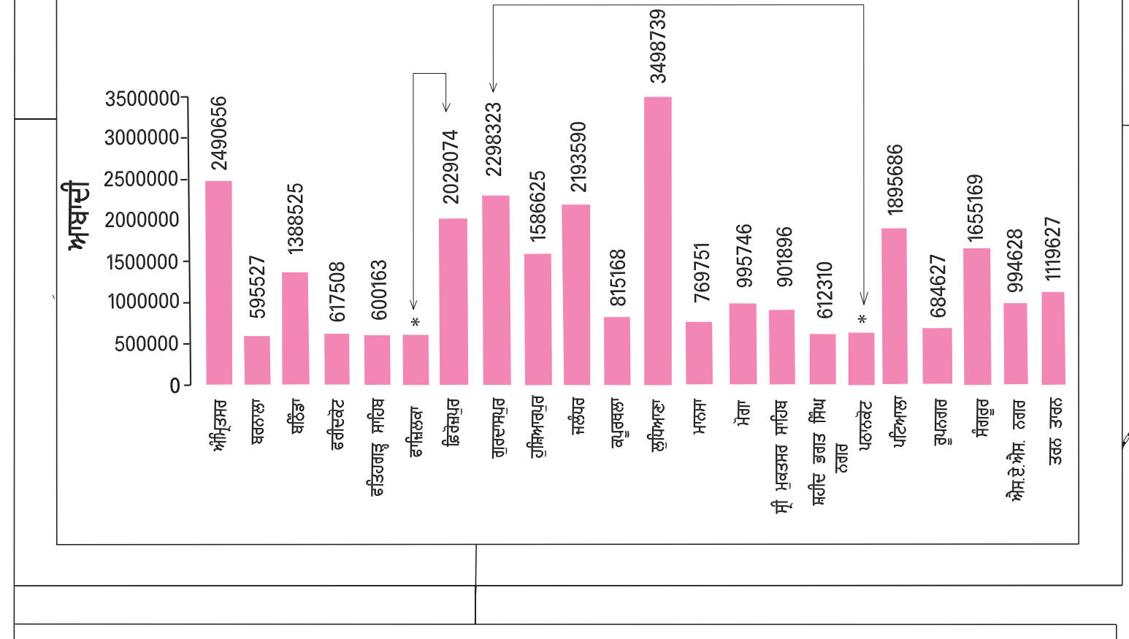

ਦੂਰੀ ਸਾਰਣੀ

(ਦੂਰੀਆਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ)

	ਦਿੱਲੀ	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	ਅਬੋਹਰ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	ਬਰਨਾਲਾ	ਬਠਿੰਡਾ	ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ	ਫਰੀਦਕੋਟ	ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	ਜਲੰਧਰ	ਕਪੂਰਥਲਾ	ਲੁਧਿਆਣਾ	ਮਲੇਰ ਕੋਟਲਾ	ਮਾਨਸਾ	ਨਾਭਾ	ਨੰਗਲ	ਪਠਾਨਕੋਟ	ਪਟਿਆਲਾ	ਰੂਪਨਗਰ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	245																					
ਅਬੋਹਰ	374	294																				
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	446	234	262																			
ਬਰਨਾਲਾ	279	154	140	215																		
ਬਠਿੰਡਾ	346	218	76	186	64																	
ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ	501	256	309	47	262	233																
ਫਰੀਦਕੋਟ	374	238	141	121	94	65	168															
ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ	401	328	34	296	174	110	343	175														
ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	407	230	100	119	126	97	166	32	85													
ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	462	250	333	71	286	257	39	192	275	190												
ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	384	137	299	105	159	223	110	191	275	190	82											
ਜਲੰਧਰ	369	147	260	77	120	184	124	152	236	151	93	39										
ਕਪੂਰਥਲਾ	388	165	258	72	128	182	119	117	200	115	112	58	19									
ਲੁਧਿਆਣਾ	311	99	240	135	100	164	182	132	216	131	151	73	58	77								
ਮਲੇਰ ਕੋਟਲਾ	274	121	209	180	69	133	227	163	230	176	196	118	103	122	45							
ਮਾਨਸਾ	316	173	131	241	50	55	288	120	165	152	263	209	170	178	130	95						
ਨਾਭਾ	281	90	216	211	76	140	258	170	250	202	227	149	134	153	76	31	95					
ਨੰਗਲ	347	101	391	170	251	315	175	245	329	244	136	54	93	112	151	196	286	191				
ਪਠਾਨਕੋਟ	478	255	344	106	247	292	74	227	310	225	35	98	109	128	167	212	297	243	152			
ਪਟਿਆਲਾ	249	63	231	227	91	155	274	185	265	245	243	165	150	169	92	58	110	27	164	259		
ਰੂਪਨਗਰ	292	45	282	178	142	206	225	194	278	193	174	92	101	120	62	107	218	135	56	190	108	
ਸੰਗਰੂਰ	242	117	177	212	37	101	259	131	211	163	228	150	135	154	77	32	63	39	218	244	54	162

ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਨਾ ਹੈ

(ਮਿਸਾਲ: ਰੂਪਨਗਰ ਅਤੇ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)

ਰੂਪਨਗਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਉਂਗਲੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਤਲ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਓ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਉਂਗਲੀ ਨੂੰ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨ ਬਿੰਦੂ ਤੇ ਲੈ ਜਾਓ ਜੋ ਕਿ 193 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੀ ਡਾਇਰੈਕਟ ਦੂਰੀ ਹੈ ।

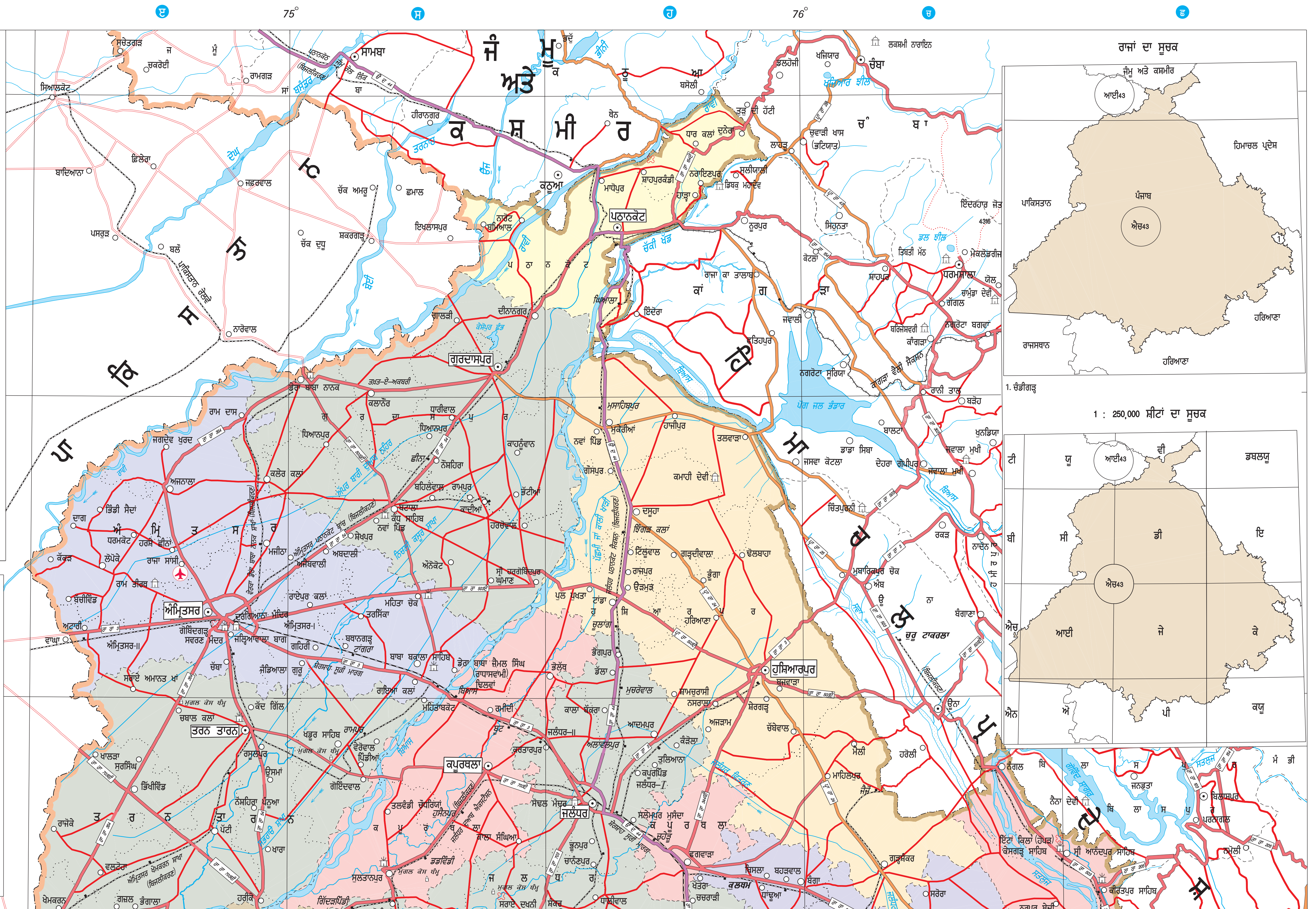
74°
75°
76°
32°
ਉ ਅ ੲ ਸ ਹ ਚ ਛ
1 2 3 4
ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
ਸਿਆਲਕੋਟ
ਨਾਰੋਵਾਲ
ਸਾਂਬਾ
ਕਠੂਆ
ਚੰਬਾ
ਪਠਾਨਕੋਟ
ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
ਤਰਨ ਤਾਰਨ
ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ
ਕਪੂਰਥਲਾ
ਜਲੰਧਰ
ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ
ਕਾਂਗੜਾ
ਊਨਾ
ਪੌਂਗ ਜਲ ਭੰਡਾਰ
ਰਾਵੀ
ਬਿਆਸ
ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਸੂਚਕ
ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਪੰਜਾਬ
ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
ਹਰਿਆਣਾ
ਰਾਜਸਥਾਨ
ਆਈ43
ਐਚ43
1. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
1 : 250,000 ਸ਼ੀਟਾਂ ਦਾ ਸੂਚਕ
ਟੀ ਯੂ ਵੀ ਡਬਲਯੂ
ਬੀ ਸੀ ਡੀ ਇ
ਐਚ ਆਈ ਜੇ ਕੇ
ਐਨ ਓ ਪੀ ਕਯੂ

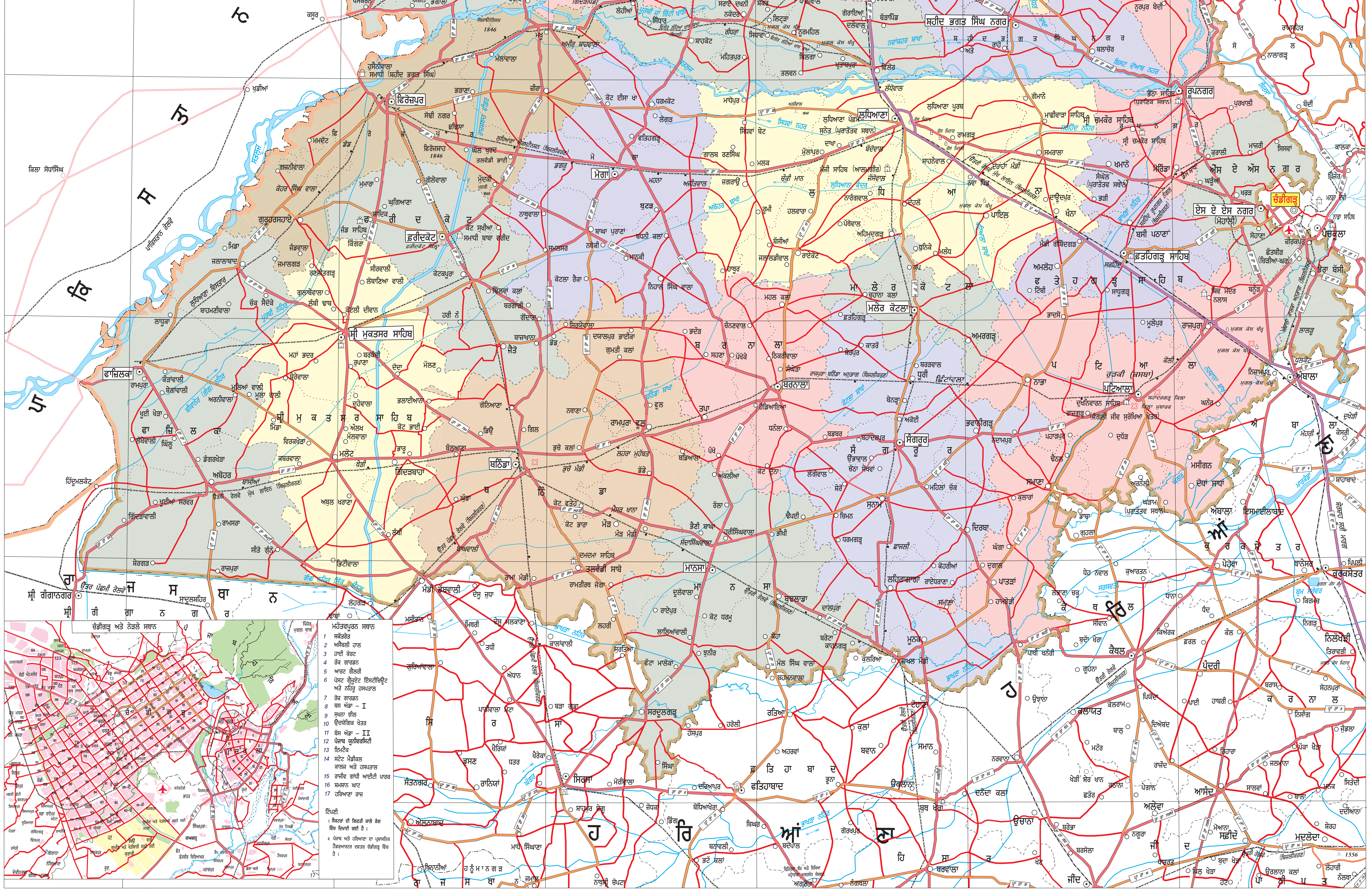
31°
30°
74° ਗ੍ਰੀਨਵਿਚ ਦੇ ਪੂਰਬ
75°
76°
5 6 7 8
ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਰਾਜਸਥਾਨ
ਹਰਿਆਣਾ
ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ
ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ
ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ
ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ
ਬਠਿੰਡਾ
ਮਾਨਸਾ
ਮੋਗਾ
ਲੁਧਿਆਣਾ
ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ
ਰੂਪਨਗਰ
ਐਸ ਏ ਐਸ ਨਗਰ (ਮੋਹਾਲੀ)
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
ਪੰਚਕੂਲਾ
ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ
ਮਲੇਰ ਕੋਟਲਾ
ਬਰਨਾਲਾ
ਸੰਗਰੂਰ
ਪਟਿਆਲਾ
ਅੰਬਾਲਾ
ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ
ਕੈਥਲ
ਸਿਰਸਾ
ਫ਼ਤਿਹਾਬਾਦ
ਜੀਂਦ
ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ
ਸਤਲੁਜ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਨੇੜਲੇ ਸਥਾਨ
ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ
1 ਸਕੱਤਰੇਤ
2 ਅਸੈਂਬਲੀ ਹਾਲ
3 ਹਾਈ ਕੋਰਟ
4 ਰੌਕ ਗਾਰਡਨ
5 ਆਰਟ ਗੈਲਰੀ
6 ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਅਤੇ ਨਹਿਰੂ ਹਸਪਤਾਲ
7 ਰੋਜ਼ ਗਾਰਡਨ
8 ਬਸ ਅੱਡਾ – I
9 ਸੁਖਨਾ ਝੀਲ
10 ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ
11 ਬੱਸ ਅੱਡਾ – II
12 ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
13 ਇਮਟੈਕ
14 ਸਟੇਟ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ
15 ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਆਈਟੀ ਪਾਰਕ
16 ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ
17 ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ
ਟਿੱਪਣੀ.
1. ਸੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ ।
2. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਦਫਤਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੈ ।

ਰਜਿ. ਨੰ.– 352 ਭਾ. ਸ. ਵੀ. ਮੁ. ਡੀ.25 (ਪੀ.ਐਚ.ਐਚ.ਪੀ ਅਤੇ ਸੀ ਜੀ.ਡੀ–1:500,000) – 116.
ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਕਰਣ 2025.

Refer to this map as :– 1:500,000 State map of
PUNJAB FIRST PUNJABI EDITION
INDIA भारत

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਜਨਰਲ ਹਿਤੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਐਸ. ਮਕਵਾਨਾ, ਭਾ.ਪ੍ਰ.ਸੇ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਹੇਠ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ
ਭਾਰਤੀ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿਭਾਗ, ਹਾਥੀਬਰਕਲਾ ਅਸਟੇਟ, ਪੋਸਟ ਬਾਕਸ ਨੰਬਰ 37, ਦੇਹਰਾਦੂਨ–248001 (ਉੱਤਰਾਖੰਡ),
ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ
2025.

ਭਾਰਤੀ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿਭਾਗ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ।

© ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਐਕਟ,2025 ।
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੈਪਿੰਗ ਏਜੰਸੀ, ਭਾਰਤੀ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਜਨਨ ਵਰਜਿਤ ਹੈ ।